“Ay, Carmela!” του Χοσέ Σάντσις Σινιστέρρα

Μετάφραση - Σκηνοθεσία: Κωνσταντίνος Κυριακού
Δραματουργία - Κινησιογραφία: Κατερίνα Μπιλάλη
Σκηνικά - Κοστούμια: Κατερίνα Τσακότα
Φωτισμοί: Λέων Εσκενάζη
Πρωτότυπη μουσική - Τραγούδι: Άρτεμις Ματαφιά
Ενορχήστρωση - Κιθάρες: Γιώργος Πατσιώτης
Συνεργάτης σκηνοθέτη: Λευτέρης Παπακώστας
Βοηθός σκηνοθέτη: Κατερίνα Παρισσινού
Make-Up Artist: Οξάνα Πελιούχ (Data Type – Atelier de Beauté)
Hair Stylist: Organic Hair Spa by Athanasios
Στρατιωτικές στολές: Khaki Depot
Φωτογραφίες promo: Μαρία Χουρδάρη
Φωτογραφίες παράστασης: Φανή Τουμπουλίδου
Video - Trailer: Νικήτας Χάσκας
Σχεδιασμός αφίσας: «Βιβλιοτεχνία»
Προβολή και Επικοινωνία: Βάσω Σωτηρίου - We Will
Παραγωγή: «THEARTES» Α.Μ.Κ.Ε
Διάρκεια: 90 λεπτά, χωρίς διάλειμμα
«Θέατρο Μεταξουργείο»

Ερμηνείες: Κατερίνα Μπιλάλη, Κωνσταντίνος Κυριακού

Η παράσταση παρουσιάζεται υπό την αιγίδα του Ινστιτούτου Θερβάντες στην Αθήνα – “Instituto Cervantes de Atenas”. Πρόκειται για ένα αντιπολεμικό και αντιφασιστικό, αλληγορικό κείμενο, όπου, μεταξύ άλλων, φωτίζονται: οι ολέθριες συνέπειες ενός εμφυλίου πολέμου, η αξιοπρέπεια του καλλιτέχνη, η ανθρώπινη ευαισθησία και η ανάγκη να μη χαθεί η ιστορική μνήμη.

Κατά τη διάρκεια του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου, ένα ζευγάρι κωμικών ηθοποιών βαριετέ περιοδεύει, για να διασκεδάσει τους στρατιώτες του Δημοκρατικού Στρατού, με επιθεωρησιακά νούμερα. Η Καρμέλα και ο Παουλίνο μπαίνουν, κατά λάθος, στην περιοχή των αντιπάλων, όπου και πιάνονται αιχμάλωτοι. Για να τους αφήσουν ελεύθερους, υποχρεώνονται να δώσουν μια παράσταση για τους Εθνικιστές, στην οποία θα γελοιοποιούν τους ξένους εθελοντές που έχουν καταταγεί στον Δημοκρατικό Στρατό, αρκετοί από τους οποίους είναι αιχμάλωτοι και πρόκειται να εκτελεστούν, ανάμεσά τους κι ένας Έλληνας. Ο Παουλίνο προσπαθεί να κάνει το καλύτερο, αλλά η φλογερή Καρμέλα, που αντιτίθεται στο ενδεχόμενο μιας τέτοιας παράστασης, επαναστατεί, οπότε και λαμβάνουν χώρα κωμικοτραγικές αλλά και τραγικές καταστάσεις.

Απολαυστική πολύ-επίπεδη παράσταση, που προξενεί έντονα και ποικίλα συναισθήματα: προβληματισμό και πόνο, ανάμεικτα με χιούμορ, τραγούδι και χορό, διανθισμένη με Ποίηση. Η ωραία μετάφραση και η ευφάνταστη σκηνοθεσία είναι του Κωνσταντίνου Κυριακού, ενώ, η επιτυχημένη δραματουργική επεξεργασία και η επιδέξια κινησιογραφία, της Κατερίνας Μπιλάλη. Το λιτό - λειτουργικό σκηνικό και τα ωραία κοστούμια σχεδίασε η Κατερίνα Τσακότα. Οι υποβλητικοί φωτισμοί οφείλονται στον Λέοντα Εσκενάζη. Την όμορφη πρωτότυπη μουσική και τα τραγούδια έγραψε κι ερμήνευσε η Άρτεμις Ματαφιά, ενώ την ενορχήστρωση έκανε ο Γιώργος Πατσιώτης, παίζοντας και τις κιθάρες με ξεχωριστή δεξιοτεχνία. Συνεργάτης του σκηνοθέτη ο Λευτέρης Παπακώστας και βοηθός σκηνοθέτη η Κατερίνα Παρισσινού.

Η Κατερίνα Μπιλάλη και ο Κωνσταντίνος Κυριακού ζωντανεύουν την ιστορία με μαεστρία, μέσα από αναδρομή των γεγονότων που βίωσαν. Η Καρμέλα έχει πληρώσει την αντίστασή της με θάνατο κι

«επιστρέφει» στη σκηνή, μέσω οδυνηρών αναμνήσεων. Και οι δυο καταφέρνουν να δώσουν, όχι μόνο την ατμόσφαιρα και τα δεινά της μελανής ιστορικής περιόδου, αλλά και τον ψυχισμό των αιχμαλώτων, ιδίως, όμως, δυο καλλιτεχνών που προσπαθούν να επιβιώσουν, μέσα στη λαίλαπα του πολέμου. Εξαιρετικοί και οι δύο ηθοποιοί, άλωσαν τη σκηνή, κάνοντας πρόβα για την παράσταση που ήταν υποχρεωμένοι να δώσουν, υπό την απειλή των όπλων… της ίδιας της ζωής τους. Αναπαράσταση περασμένων στιγμών. Θέατρο μέσα στο θέατρο. Από τη μια τα όπλα και από την άλλη ένας αθώος άνθρωπος. Να χορεύεις και να τραγουδάς, να πηδάς και να υποκρίνεσαι ότι δεν συμβαίνει τίποτα, ενώ ξέρεις ποια είναι η σκληρή πραγματικότητα. Βαρύ το τίμημα της ελευθερίας, «Θέλει αρετήν και τόλμην…» («Εις Σάμον», Ανδρέας Κάλβος, 1792 - 1869). Θέλει, όμως, και πολύ ταλέντο, για να κάνεις πράξη μια τέτοια παράσταση, όπως την ενορχήστρωσαν και την απέδωσαν η Κατερίνα Μπιλάλη και ο Κωνσταντίνος Κυριακού, με τους εκλεκτούς συνεργάτες τους. Εύγε!

Το συγκλονιστικό λογοτεχνικό έργο του José Sanchis Sinisterra (γέν. 1940) είχε γυριστεί ταινία, στην Ισπανία, το 1990, με τον ίδιο τίτλο, σε σενάριο των Ισπανών: Rafael Azcona (1926 - 2008) και Carlos Saura (1932 - 2023), με τον Σάουρα να είναι και ο σκηνοθέτης. Η ταινία τιμήθηκε με δεκατρία (13) «Βραβεία Γκόγια», μεταξύ των οποίων και της καλύτερης ταινίας.

Το “Ay Carmela!” υπήρξε κι ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια του Δημοκρατικού Στρατού, κατά τη διάρκεια του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου (1936 - 39).

Νίκος Μπατσικανής
Νοέμβριος 2024